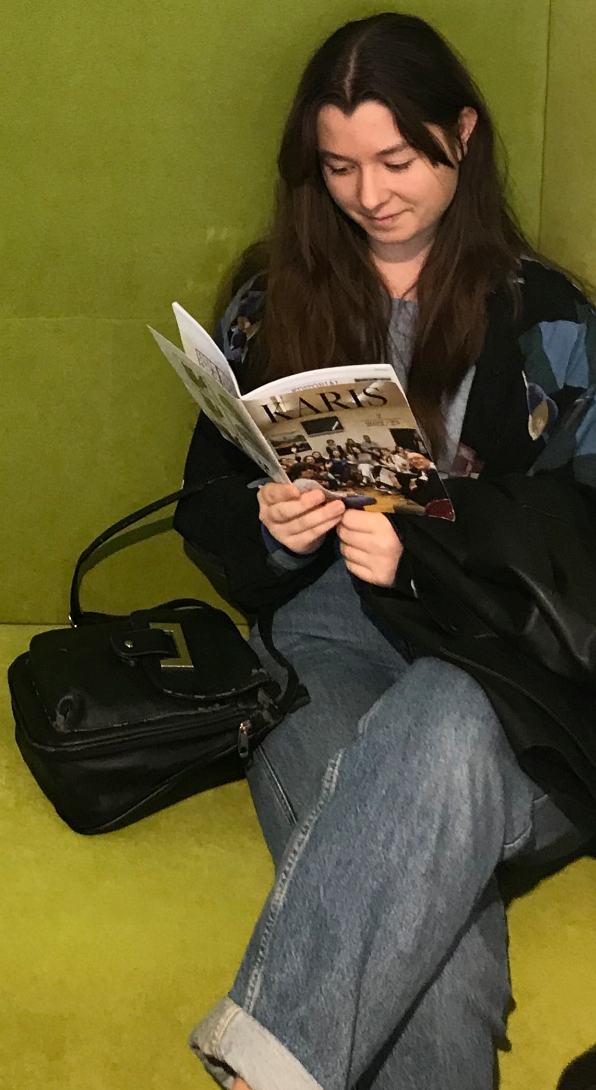

K A R I S

3

2022 / 23

REDAKCIA

Karis- the school magazine
časopis Bilingválneho gymnázia
Milana Hodžu v Sučanoch

Ročník dvanásty, číslo tretie
(marec/apríl), náklad 160 kusov

Šéfredaktorka: Karolína
Gregorová

Zodpovedný Pedagóg: Mgr. Marián
Steiner

Zástupcovia Šéfredaktorky:

Kristína Janíková, Katarína
Janšová, Samuel Michlík

Grafika: Lea Hlinová

Grafika Orol Sučiansky: Karolína
Čurná

Fotografie: Karolína Čurná,
Katarína Duchoňová

Korektúra: Mgr. Marián Steiner

Social Media: Tabita Mikušová

Ilustrácie: Patrícia Maťašeová

Prispievatelia v tomto čísle:

Karolína Gregorová, Karol
Horníček, Katarína Janšová,
Branislav Juhás, Martina
Kovalčíková, Martina Krahulcová,
Jasmina Králiková, Branislav
Lukáč, Veronika Lukáčová, Beáta
Makovická, Patrícia Maťašeová,
Phillip Merchant, Samuel Michlík,
Piataci, Klára Richterová, Nina
Šobáňová, Ondrej Štrkolec,

OBSAH

Editoriál	3
The Most Important Piece of Advice to Help You Survive the Five Years at GBAS	4
Maťa ² v zahraničí	6
Gen Z Meets Classic Literature	11
Na "tripe" v Holandsku	13
O umení, multiperspektívne	15
Mr. Merchant's Favourites	21
Materials and Their Impact	23
Študentská recenzia	25
Playlist of My Life	26
Bolo to na neverenie	28
The Journey of the Latin Alphabet	30
Na ceste za novými domovmi	33
What is DND?	36
Kvantové počítače	38
Exploring the internet	39
Recept	40
Orol Sučiansky	41

@magazine_karis

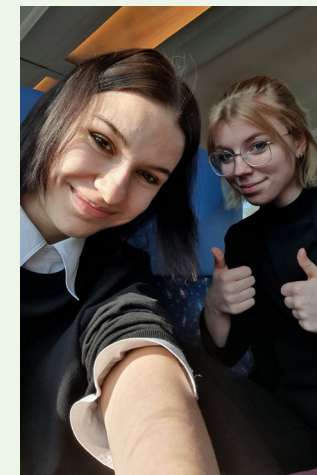
karis.bgmh@gmail.com

EDITORIÁL

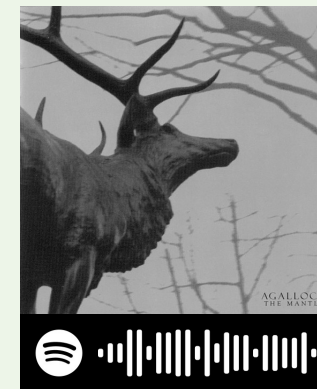
Milí čitatelia,

s radosťou vám prinášam ďalšie, tretie číslo tohtoročného Karisu. Teší ma, že sa naša práca páči nielen vám, ale zaujala aj porotu, ktorá nás ocenila bronzovou medailou, ktorú sme získali na celoslovenskej súťaži školských časopisov Štúrovo pero. V tomto čísle si pre vás naši prispievatelia pripravili širokú škálu zaujímavých článkov a dočítate sa v ňom, aké rady nám naši piataci dávajú, až po to, či je pravdepodobné, že sa v blízkej budúcnosti budeme sťahovať niekam na inú planétu. Znova sme sa dostali i do kontaktu s našimi študentkami, ktoré zbierajú skúsenosti v zahraničí a rozhodli sa s nimi podeliť. Ani v tomto čísle nechýba príspevok od nejakého učiteľa, dokonca máme až tri! Môžete si prečítať odporúčanie na film od pána Merchanta, spoznať slovenské umenie s pani Makovickou a nami z redakcie alebo si navariť na základe receptu pána Horníčka. Pre nadšencov ekológie a fashion máme článok, ktorý spája práve tieto dve oblasti. Nedá mi nespomenúť lingvistické okienko od Andreja Šušola, článok o kvantových počítačoch, študentskú recenziu či prvácky playlist môjho života. Nakoniec by som ešte vypichla článok o návšteve vysokých škôl v Holandsku a trochu umeleckosti v rozprávaní: Bolo to na neverenie.

Prajem príjemné čítanie!

Karolína Gregorová
-šéfredaktorka-

Odporúčanie: The Mantle od blackened folk-metalovej skupiny Agalloch je mojím odporúčaním pre toto číslo. Toto EP sa vyznačuje melancholickým podtónom spojeným s americkým folkom, prekvapujúcimi vokálmi a zväčša akustickými gitarovými riffmi a sóla.

The most important piece of advice to help you survive the five years at GBAS

Yes, you read the author's name right. It is you. Not exactly you, but you five years from now. It is you with Maturita finally secured in your hands and more than a few avoidable wrinkles and grey hairs (correct, you also have those now). The presence of these is evened out by the absence of a considerable amount of priceless brain and liver cells. If only someone gave you a piece of advice so good it would help you survive the coming years more gracefully and effortlessly. Who could this miraculous advice-giver be? Your parents, your form teacher, the headmistress or the cleaning lady? While they are all capable of offering a solid number of helpful tips, the best advice you will ever receive is from people who already faced GBAS and lived. Thus, the most important advice from you to you (drumroll please)... is to listen to your elders (i. e. your GBAS godparents or older students).

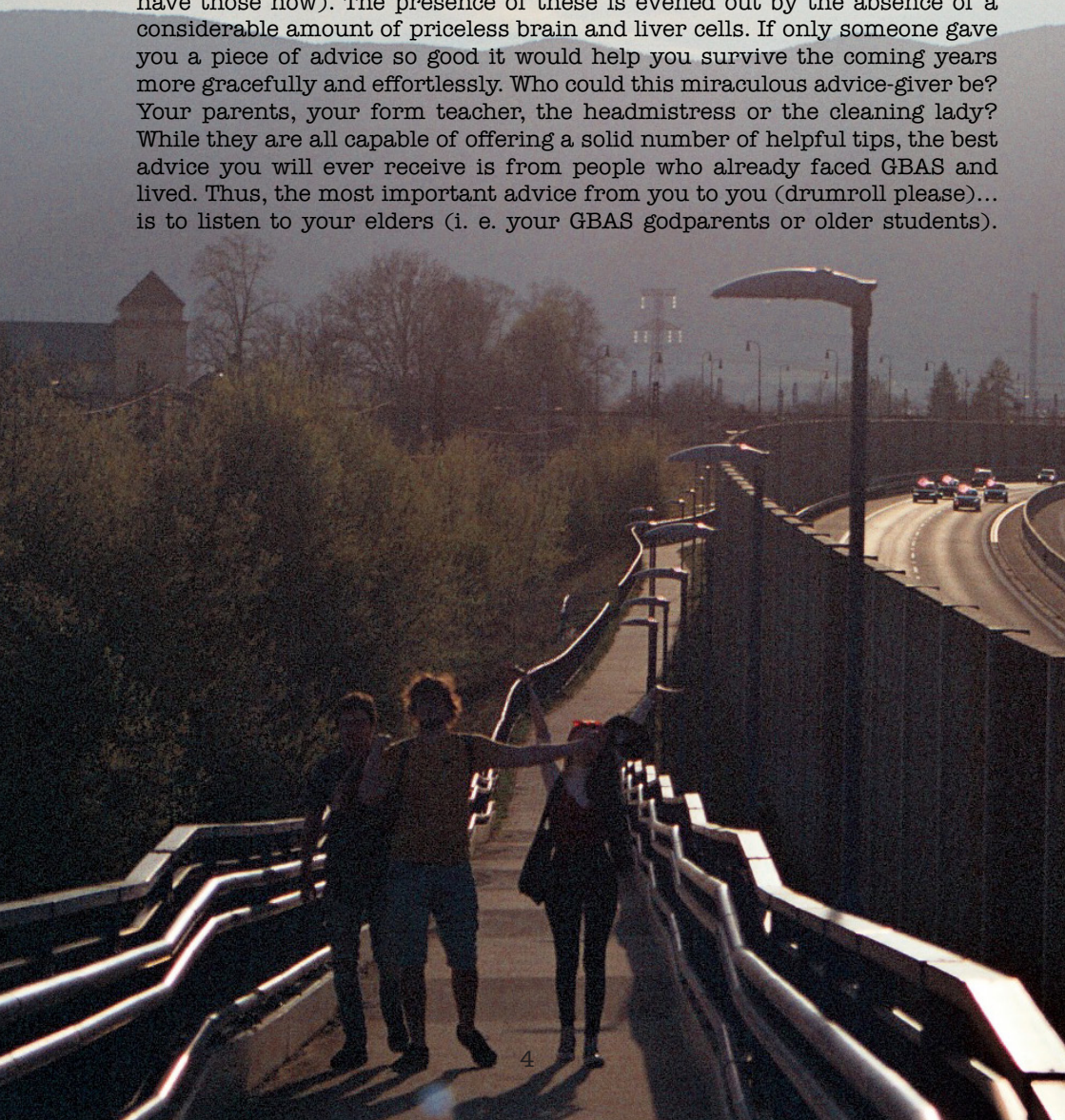
While at first glance this advice might seem like too much of a broad term, and it is, it has a few, perhaps hidden, meanings. If paralleled by a quote by the dying main character in the film *Into the wild* ("Happiness is only real when shared") then good advice is only real when taken. Someone can utter the wisest words ever spoken on the face of the earth but if you do not implement them, the result will be the same as if it were the most futile of advice. To illustrate, how many times have you heard to get those activity points for optional homework and whiteboard visits in Math class? And how many times did you not listen to it, acted on your unbothered or introverted side and ended up banging your head against the wall when that A slipped through your fingers by half a per cent? Well, since I am you, I can assure you it was more than once and wish I had listened to my GBAS godmother then.

Moreover, to be given advice from the older warriors in the first place, one must befriend them. This means eagerly listening to them even during those first shy or even scary days in Sučany when you do not know anyone and have no idea where or what SAC is. This is when the fifth-year prefect you talked to during orientation sees you confused and helps you find your way. A month later that same person talks to you every time they see you in the halls and you get everything from materials for your Slovak year project, through Theraflu delivered to school to boyfriend advice. These unexpected relationships are possible thanks to the abundant events perfect for getting to know all and

any of the students. Take the first Váh, immatriculation or any of the clubs for example. Chances to get close to the minds full of invaluable experience are served on a silver platter every day and it is only up to you whether you will step out of your comfort zone, listen, and have the communal knowledge up your sleeve as a powerful weapon. Furthermore, not only will you be expertly guided through your GBAS journey, but you will also become a member of something bigger. A one-of-a-kind community extending way beyond the walls and times of GBAS, all because the dynamic of the relationships between the young and the old differs so greatly from those at a typical high school.

Ultimately, this is what I have learned during those both tediously long and incredibly short five years at our beloved GBAS. The most important advice I can give you is to cherish and listen to your elders. Oh, how I wish to see those elders walking towards me every day of the week, how I wish to meet them more than twice a year and how I wish to be lectured by them on how to survive GBAS instead of being the one lecturing and giving advice. But here I am as the elder, and that is not possible for me anymore, but it is possible for you. So, to survive GBAS, follow these two simple steps. Step one, befriend as many of us to become a part of a community and create life-long friendships. Step two, listen to us and genuinely take the advice we offer. You will thank me, us, later.

5th Years

Ahojte, volám sa Maťa a do minulého roka som chodila na GBAS. Tento školský rok som získala štipendium HMC do Veľkej Británie a od septembra navštevujem Harrogate Ladies' College (áno, je to dievčenská škola). Systém vyučovania je iný, a to najmä preto, že si už vo veku cca 16 rokov vyberáte 3 až 4 predmety. Tieto predmety by sa mali týkať oblasti, kde by sme neskôr chceli študovať, alebo pracovať. Ja som si preto vybrala matematiku, chémiu a biológiu. Mám ešte predmet s názvom EPQ a táto skratka skrýva názov Extended Project Qualification a počíta sa za polovicu predmetu. V tomto predmete si môžem vybrať tému a pracovať na projekte alebo na eseji. Ja by som si chcela vybrať niečo z oblasti medicíny. Z počiatku som si nebola istá, ako budem zvládať predmety, keďže som išla už po prvom ročníku na GBAS-e a preskočila som jeden ročník, no učivo je úplne zvládnuteľné.

Čo sa týka rozdielov medzi GBAS-om a HLC (moja škola), tak asi najväčší rozdiel vnímam najmä v tej možnosti výberu predmetov. Na GBAS-e som mala oveľa viac predmetov, no učivo sme nepreberali až tak do hĺbky. Ja som sa hlásila na tento program hlavne preto, lebo som vedela, ktoré predmety ma bavia. Nesmierne som rada, že robíme veľa praktických aktivít a pokusov, aby sme učivo lepšie pochopili. Napríklad sme pitvali ryby, ovčí mozog a budeme skúmať aj srdce. Mám 3 predmety a niekto by si mohol povedať, že v škole trávim iba pár hodín denne. To tak úplne nie je. Vyučovanie tu prebieha od rána až do 16:30. No väčšinou ostávam v škole až do 18:30, no a v škole preto bežne strávim vyše 10 hodín. Toto môže byť spočiatku únavné, no je to iba vec zvyku.

Nemáme systém tried ako na Slovensku. Na každom predmete som preto s inou zostavou spolužiačok. Máme takzvané forms, kde nás je okolo 16. Toto funguje približne ako nejaké triednické hodiny. Preberáme tam rôzne témy od zmeny výberu zeleniny v jedálni, až po vianočnú výzdobu v našej form class.

Ďalším rozdielom je nosenie uniforiem. Ani som to veľmi nebrala ako zmenu, nebolo mi to zvláštne, pretože sme mali vlastne všetci rovnaké oblečenie, tak som sa necítila inak. Ku podivu sú celkom pohodlné, no problém je, že keď je pod nulou alebo vyše 30 stupňov, tak oblečenie mám stále rovnaké.

Ako ďalší z rozdielov vnímam život v internátoch na Slovensku a tu. Ja nebývam na internáte, ale v starom viktoriánskom dome. Je nás tu zhruba 30. Som veľmi rada, že som mala to šťastie a mám izbu sama. Taktiež máme obrovský výber aktivít v rámci internátu, napríklad som bola v zábavnom parku na atrakcii s najvyšším voľným pádom, v

parku Harry Potter, v Edinburghu na vianočných trhoch a na rôznych iných.

Pre mňa bolo asi najťažšie si zvyknúť na to, že domov prídem zhruba každé 2 mesiace. Ani sa to nezdá, no je to dlhá doba. Taktiež som spočiatku nebola zvyknutá na štýl ich testov. Nestačí na teste mať správnu odpoveď, no musí byť aj napísaná tak, ako ju napísali tvorcovia testov, takzvané podľa mark scheme. GBAS stále naďalej vnímam ako moju školu a veľmi sa teším na to, keď budem na Slovensku a navštívim znovu všetkých.

Martina Krauhulcová, bývalá II.C

MATA² V AMERIKE

Každý z vás má vlastnú predstavu o tom, ako to funguje v USA, hlavne čo sa týka školstva. Možno ste chceli do Ameriky vycestovať a okúsiť ich štýl výučby na vlastnej koži, alebo je zdrojom vašich vedomostí "High School Musical," no tak či onak, život stredoškolačka za veľkou mláskou (rozumej Atlantický oceán) nie je taký filmový zážitok, ako si väčšina ľudí myslí. Počas posledných 6-tich mesiacov v Iowe som ako finalistka FLEX programu mala možnosť zistiť, ako to tu naozaj funguje, a preto som sa rozhodla s vami podeliť o moje zážitky a pozorovania. Je úplnou samozrejmosťou, že nové a neprebádané prostredie prináša kultúrny šok.

Po prilete som si myslela, že som na ten už toľkokrát omieľaný šok pripravená, no aby som bola úprimná, žiaden kurz vás nepripraví na život v inej krajine. Jedným z prvých 'oh zaujímavé' momentov bol, keď som sa dozvedela, že mi školský rok začína už 23. augusta a končí 1. júna, na rozdiel od nášho slovenského septembrového začiatku a pomaly až júlového konca. Do Urbandale (mesto v ktorom bývam) som prišla okolo 8. augusta, teda som mala dosť času sa adaptovať na nový domov a susedstvo. S mojou hosťovskou rodinou sme sa vybrali si obzrieť moju novú strednú školu, vtedy prišiel šok číslo 2. Budovy školy sú veľkosťou asi 3-krát väčšie ako budova BGMH, s počtom študentov je to podobné. Urbandale navštevuje približne 1 300 žiakov, takže moja pamäť mala práce vyše hlavy pri zoznamovaní sa. Aj napriek tomu, že mi náš Grass nesmierne chýba, musím uznať, že veľké americko-futbalové ihrisko vedľa školy má niečo do seba. Okrem neho sa vedľa budovy z ďalších strán nachádzajú 2 softbalové ihriská, parkovisko a park. Ak niečo bolo ako z filmu, tak určite zápasy, kedy sme všetci spoločne skandovali a užívali si atmosféru. Prijemnou zmenou oproti bežnej strednej škole na Slovensku je možnosť výberu predmetov už od prvého ročníka. Hoci aj Američania majú svoje kritériá na zmaturovanie, ostatné predmety si môžete navoliť, ako vám srdce ráči, od humanitných vied, biznisu, jazykov, ako napríklad aj japončina, umenia až po fotografiu, show choir, či výrobu ročenky. Väčšina predmetov má jeden kredit a trvá iba jeden polrok. Ak máte dostatočný počet kreditov a

splnené požiadavky na maturitu, vtedy o ňu môžete požiadať. Maturita tu však nefunguje ako tá naša. Pre nás je to veľká skúška zručností, čo sme sa za náš školský život naučili, tu sa však žiadna veľká skúška nekoná. Ak máte splnené už spomínané požiadavky, zmaturovať môžete aj po prvom polroku a odísť na univerzitu. Veľkým skokom bola pre mňa aj dĺžka jednej vyučovacej hodiny - 85 dlhočizných minút. Na GBAS-ácky rozvrh môžete zabudnúť, fungujeme systémom blokových dní, čo znamená, že v pondelok mám všetkých 8 navolených predmetov a v utorok/štvrtok a streda/piatok mám rovnaké 4 periódy. Sú týždne, kedy sa mi táto výučba zdá monotónna, avšak ak z akéhokoľvek dôvodu niečo nestíham alebo som príliš unavená, viem, že sa nemusím obávať, že by som mala

rovnaký predmet 2x po sebe. Ameriku som si veľmi obľúbila kvôli množstvu praktických predmetov a aktivít na hodinách. Namiesto typických lekcí ako na vysokej škole máme denne aktivity, pri ktorých musíme buď pracovať v skupinách, alebo riešiť rôzne úlohy a otázky na danú tému. Variabilita predmetov túto výučbu tiež podporuje, veď čo by ste už len memorovali na hodine práce s drevom alebo na hodine verejného prejavu? A teraz moment, na ktorý ste všetci čakali - áno, matematika je tu ľahšia! Nemyslím si, že za to môžu inak odučené detaily látky, skôr to prisudzujem času, ktorý na to majú. Zatiaľ čo u nás vieme prejsť cez geometriu, algebru a ukončiť to kalkuľom v priebehu semestra alebo roka, v USA majú každú z týchto oblastí ako samostatný predmet, ktorý si

môžu navoliť. Funguje to ako také levely, ak splníte prvý, až vtedy môžete ísť ďalej, taktó to funguje na väčšine periód, nie len na matematike. Čo si myslím, že na GBAS-e funguje lepšie, je hodnotenie, konkrétne to percentuálne. Mne osobne percentá a ústne hodnotenie vyhovujú najviac, v Urbandale prešli z percent na hodnotenie v bodoch, ale iba v 4 bodoch. Teda 4 body =A* ; 3=A ; 2=C- ; 1=D a 0=F. Osobne si myslím, že toto ohodnocovanie nielenže nie je adekvátne, nie je ani férové a vie študentov veľmi odradiť. Čo sa týka slovného hodnotenia, to je vždy priateľské a namieste, tak ako aj u nás. Obrovské priestory ponúkajú možnosť mať množstvo rôznorodých predmetov, ale hlavne nespočetne veľa mimoškolských aktivít. Verím, že debatéri tu nie sú takí dobrí ako na GBAS-e, no aj to tu majú. Kluby sa líšia, či máte chuť pomôcť mladším spolužiakom, otestovať svoje vedomosti, alebo pomôcť komunite a spoločnosti- každý si nájde svoje. Mňa zaujali skôr tie atletické aktivity- tie sú rozdelené na

obdobia, aby ste si mohli vyskúšať čo najviac aktivít- v jeseni to bol napríklad volejbal, americký futbal alebo cross country. V zime ste si mohli vyskúšať basketbal, bowling alebo aj wrestling (odporúčam každému). Na jar track, golf alebo futbal. No a v lete baseball alebo softball. A mnoho ďalších športov, ktoré vám môžu získať aj také univerzitné štipendium. Vždy, keď sa ma niekto opýta, ako sa mám alebo čo mám nové, hneď všetko zabudnem, no teraz by som mohla písať a písať. Americké školstvo je iné, no dá sa naň zvyknúť. Nájdu sa veci, ktoré mi chýbajú, ale samozrejme sú aspekty, ktoré by som si najradšej priniesla domov. Koniec koncov, nevymenila by som toto obdobie strávené v USA za štvrtý ročník doma, hoci mi domov chýba a veľmi ľúbim celý GBAS. Amerika ma veľa naučila a som rada, že som si mohla vyskúšať tieto nové a zaujímavé podmienky.

Martina Kovalčíková, bývalá IV.B

Gen Z meets classic literature

Božena Slančíková-Timrava: Ďapákovci

Božena Slančíková-Timrava v tomto diele vyjadрила kritiku zaostalosti slovenskej spoločnosti a odmietanie jej zmeny. Rodinné prípady v dome Ďapákovcov vyvrcholia, keď sa dvom silným ženským charakterom stane tento priestor prímaly.

tropes: family drama, second chance, one-sided love, love-hate relationship

year 1

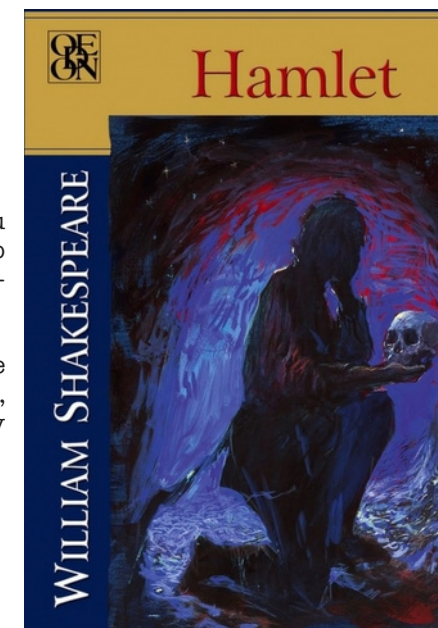
William Shakespeare: Hamlet

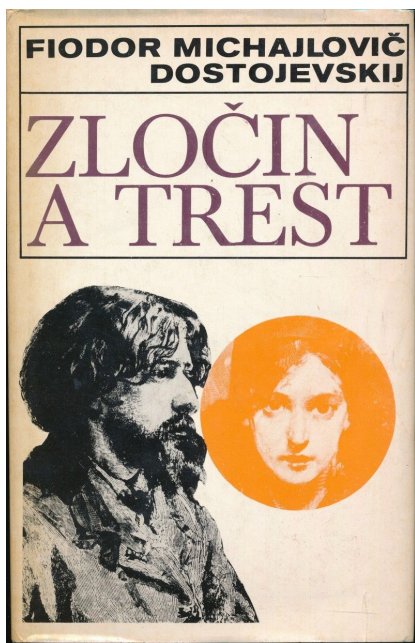

Tragédia dánskeho princa zo zámku Elsinor, ktorý chcel pomstiť smrť svojho otca. Jeho pomsta však za sebou zanechala viac ako jednu obeť.

tropes: the chosen one, revenge gone wrong, rivalry, drama in drama, one-sided love, mystic creatures, family tragedy

year 2

Fjodor Michajlovič Dostojevskij: Zločin a trest

Mladý študent Raskoľnikov nespokojný so systémom vymyslí hypotézu, ktorá by mohla vyriešiť všetky jeho problémy. Hypotéza sa mu nepotvrdí a jeho vlastná myseľ sa obráti proti nemu.

tropes: tragic genius, dark secret, inner world, anti-hero, the chosen one, beauty and the beast

year 3

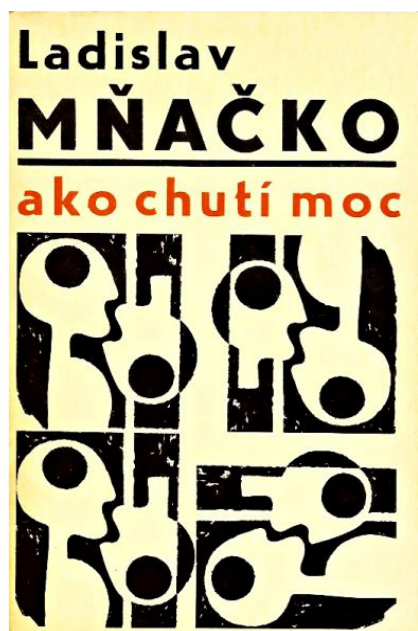
Ladislav Mňačko: Ako chutí moc

Svedectvo fotografa Franka o moci. O tom, aká je lákavá, prchavá a hlavne o tom, ako dokáže zničiť človeka.

tropes: deep dark secrets, backstage, betrayal, love triangle, friends to strangers, political intrigue

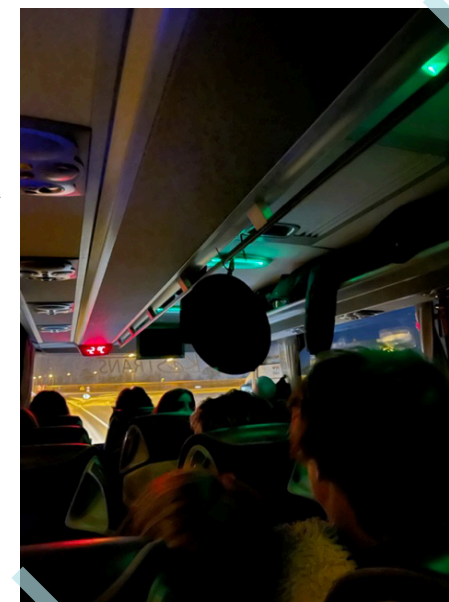
year 4

Na "tripe" v Holandsku

9 hodín večer, 5. 2. 2023
Vrútky

Celá skupina 49 detí a 2 učiteľov nedečkavo čaká na stanici. Povedať, že úsmevy zdobia naše tváre, by bola lož, keďže už teraz, pred predpokladanou 18 hodinovou cestou, nás zmáha únava a chlad. Cestu si každý vychutnal po svojom. Niektorí ju využili veľmi produktívne (robením assignmentov...nechápem), zatiaľ čo iní pozerali filmy, seriály, počúvali hudbu alebo len pozorovali okolie. Za oknami sa nám mihali pohľady na krásne české, poľské či nemecké cesty. Počas niekoľkých NEVYHNUTNÝCH 30-minútových prestávok sme mali možnosť okúsiť cudzokrajné pumpy a trochu sa natiahnuť (keďže naše kĺby už o sebe dávno zabudli).

2 hodiny poobede, 6. 2. 2023
Amsterdam

Cestu sa pánom šoférom nakoniec podarilo skresáť na neuveriteľných 16 hodín. Vtedy sa už nikto netajil nadšením z nášho výletu. Prvý pohľad na Amsterdam sa ani nedá opísať, ale teda skúsím to. Čarovne krivé tehlové budovy, vodné kanály, VELA bicyklov a geniálna infraštruktúra, to je asi najbližšie, ako sa dostanem k dobrému opisu. Náš hostel sa nachádzal priamo v centre mesta a aj napriek tomu, že to nebol žiaden 5-hviezdičkový hotel, určite pridal k nezabudnuteľnosti pobytu. Po ubytovaní sme dostali povolenie na rozchod a večer nás navštívil náš skvelý absolvent Šimon Pekar.

Okrem Šimona Pekara sme sa počas exkurzie mali možnosť stretnúť (v Rotterdame) s Ondrejom Ondrušikom a (v Groningene) s Tomášom Košárekom a Filipom Fukasom. Dokopy sme teda navštívili 3 mestá a 4 univerzity (UvA, RuG, EuR a Rotterdam UAS). Bývalí študenti našej školy, ale aj iných slovenských škôl, nám výborne odprezentovali holandský systém školstva a ochotne zodpovedali všetky otázky. Musím povedať, že bolo skvelé počuť ich názory a vidieť rôzne mestá a školy. Taktiež sme sa dozvedeli o náročných a stresujúcich komplikáciách, ktoré štúdium v zahraničí so sebou prináša. Zháňanie ubytovania v Holandsku, odlúčenie od milovaných priateľov, rodiny a slovenských hôr. Naši milovaní absolventi nám porozprávali aj o tejto druhej strane mince a podelili sa s nami o to, ako sa s tým vyrovnali.

Okrem univerzít sme, samozrejme, vo voľnom čase čerpali inšpiráciu v Amsterdame. Mnohí navštívili múzeá (Anny Frankovej, Micropia, Van Gogha...) alebo výborné reštaurácie. Mne sa najviac páčili pre-

chádzky po Amsterdame. Všade navôkol boli krásne budovy. Tým myslím, že naozaj ste počas prechádzky nezbadať ani jednu budovu, ktorá do tej scenérie nepatrila. Aj keď ste sa miestnym plietli pod nohy, pôsobili veľmi pokojne a vlúdne. Takže hodnotím Holandsko v kategórii cestovný ruch plným počtom bodov.

Na záver by som rada povedala, že skutočnosť, že sa nám podarilo niečo takéto zorganizovať, je zázrak sám o sebe. Veľmi sa chcem poďakovať všetkým absolventom, pani učiteľke Horváth, pánovi učiteľovi Sadloňovi a Steinerovi a vedeniu školy. Časová tieseň a komplikácie vyskúšali našu trpezlivosť, schopnosť improvizovať a komunikovať. Našťastie sme to všetko úspešne zvládli a verím, že všetci účastníci exkurzie odišli s cennými informáciami a nezabudnuteľnými zážitkami.

Jasmína Kralíková, IV.B

O umení... multiperspektívne

Umenie vie byť nejednoznačné, nejasné, kryptické. Na to, aby sme dielu porozumeli, musíme často poznať život autora, jeho tvorbu, či historický kontext. V tomto článku sme sa, aj s pani učiteľkou Makovickou, pozreli na niekoľko našich obľúbených diel od slovenských umelcov. Popasovali sme sa s často neľahkou úlohou nájsť ich skrytý význam - nie preto, aby ste vy nemuseli, ale aby sme vám poskytli tipy, kde na vašej ceste svetom umenia začať, prípadne aby sme vám poskytli niečo podnetné, nad čím viete premýšľať.

Prvým mojim výberom je dielo slovenského maliara a sochára **Vladimíra Kompánka** (1927-2011). Meno tohto autora je spojené so skupinou Galandovci, ktorá sa svojou tvorbou postavila socialistickému realizmu na Slovensku a tým obnovila kontinuitu v modernom slovenskom umení. Kompánek je síce známy najmä svojimi sochami, jeho maľby a kresby tiež stoja za povšimnutie. Charakteristickým preňho bolo vdychnutie moderného nádychu tradičnému slovenskému motívu, v neskoršej tvorbe, z ktorej pochádza aj môj výber, zachytáva najmä motívy zimnej krajiny, fašiangov na dedine, maliara a modelku v ateliéri, rôzne akty alebo znaky v krajine ako kostolíky a dedinskú architektúru. V celkovej tvorbe vieme pozorovať spätosť s prírodou a dedinou. Maľba **Mrazivá noc** (1985) zachytáva skupinu dedinských domčekov v zimnom období, môžeme sa domnievať, že budova vzadu je nejaký dedinský kostolík. V obraze je spojený tradičný motív dediny s prvkami snovosti, vzhľadom na to, že autor využíva veľmi jemné okraje na budovách. Vo mne práve tento aspekt obrazu vyvoláva pokoj až nostalgickosť. Zimný motív a nočná atmosféra prináša práve tento dojem.

Druhé dielo, ktoré ma oslovilo, a tak som sa rozhodla ho sem zaradiť, je od slovenskej autorky **Viery Žilinčanovej** (1932-2008). Autorka pochádza z Bratislavy, no jej obrazy boli vystavované na viacerých miestach na svete, napríklad v Japonsku alebo v USA. Žilinčanovej diela sa vyznačujú imagináciou, magicko-realistickým maliarstvom a jej originálnym výtvarným prejavom. V jej postsurreálnej tvorbe môžeme zaznamenať pre-pájanie nadreálneho so skutočným, priam stieranie hraníc medzi týmito konceptami. Častými autorkinými motívmi sú rôzne figúry, najčastejšie ženského charakteru, ďalej prírodné motívy. Prírodu nezobrazuje, ale snaží sa zachytiť jej potenciálnu formu alebo zákutia, ktoré môže skrývať. Veľmi často pracuje v svojej tvorbe so stromami alebo lesom, parkom či záhradou. Mojm výberom v tomto prípade bolo dielo **Dve** (1976), ktoré zachytáva dve figúry – postavy ženy. Obraz na mňa pôsobí záhadne, tajomne ba až

zahalene. Na základe symetrickosti si môžeme myslieť, že obraz zachytáva tú istú postavu, len je odzrkadlená. Pri pohľade na obraz vo mne tkvie myšlienka o dualite každého rozhodnutia. Spravíme síce nejaké rozhodnutie, navonok nás to nie vždy veľmi zmení, no za nami je zmena, ktorú nikto nevidí. Tieto dve ženy mohli každá spraviť iné rozhodnutie a hoci sú zvonka rovnaké, vnútro môžu mať rozdielne. Samotný obraz nás dokáže osloviť svojou farebnou jednoduchosťou, no o to lepším prevedením, ktoré vyvoláva magické až mystické pocity v pozorovateľovi, a svojou snovosťou nám poskytne priestor na vlastné pochopenie jeho podstaty.

Karolína Gregorová, III.C

Zbojníci - Mikuláš Galanda

Zakladateľ slovenskej moderny, formálne a myšlienkovovo ovplyvnený aj nórsnym maliarom Edwardom Munchom (známy hlavne obrazom Výkrik, 1893) je majstrom línie, ktorý sa vyznačuje veľmi plynulou krivkou (porovnaj si ich tvorbu na obrázku a zazriete podobnosť!). Definuje začiatok moderny u nás, teda je experimentálny a jeho umenie sa jednak nesnaží už len o mimózu, ale vo svojich maľbách viac zdôrazňuje pocity, ktoré zobrazovaný subjekt vyvoláva. Napokon aj sám povedal: „Slovenské ovzdušie je melancholické, spevné, trochu hranaté, a toto pretvoriť do výtvarníckej mluvy je úlohou slovenského umelca“. Galanda vytvára svoje najznámejšie diela v dvadsiatych a tridsiatych rokoch 20. storočia a v listoch, ktoré si vymienal s Fulom, obaja hovoria o nutnosti využívania kreatívnych a nových typoch vizuálnej metafory v slovenskom prostredí. Obaja maliari zachytávajú motívy každodenného života nášho ľudu zobrazujú na svoju dobu svojrázne, aj napriek častej kritike.

Aj takouto maľbou je napokon obraz Zbojníci približne z roku 1932. Galanda v nej nadväzuje na dlhú tradíciu práce s jánošíkovskou tematikou u nás. Príbehy o Jánošíkovi a jeho družine stáli pri počiatkoch rozvoja takmer každého nového typu média v slovenskom umeleckom prostredí - Ján Botto ako jeden z prvých veľikánov našej národnej literatúry o ňom napísal Smrť Jánošíkova, v roku 1921 vzniká prvý slovenský celovečerný film Jánošík, a prvý celovečerný slovenský animovaný film Zbojník Jurko (1976) od Viktora Kubala je tiež o mýtickom zbojníkovi. Príbehy o Jánošíkovi sú jednak príbehom vzbury proti utláčateľom a príbehom vzájomnej blízkos-

ti a solidarity ľudí, ale aj niečím, čo nás zoberie do idyllického a rozprávkového sveta nádhernej prírody. V tej s vílami Jánošík tancoval askrýval svoje poklady. Vidíme dve postavy, jednu s valaškou, ako sedia a dumajú, pričom sú za nimi kopce. Na obraze prevláda zelená, ktorá evokuje obrovské lúky a hlboké voňavé lesy, a v psychológii je vnímaná ako upokojujúca - používa sa aj napríklad v medicínskych zariadeniach. Zobrazenie subjektov je tiež veľmi originálne riešené - vidíme Galandovu typickú čistú a plynulú líniu, ale aj určité prvky kubizmu. Konkrétnejšie, Galanda zaujímavo vytvoril tieň a perspektívu - všimnite si, ako vďaka rozčleneniu postáv na geometrické tvary vyzerajú trojrozmerné. Ako v diele Smrť Jánošíkova, postavy zrejme čakajú na to, kým príde obrat v myslení. Metaforická vzbura, ktorá spôsobí, aby sme neboli hlúpo archaickými, ale aktívni a znalí sveta okolo nás.

Sen na salaši - Ľudovít Fulla

Fulla je predovšetkým známy ako virtuóz farby. Veľmi zručne v celej svojej tvorbe používa farebnosť a výrazovú pestrosť na zobrazenie motívov života bežného slovenského ľudu. Vnútorne citové pohnútky, vitálnosť a životný elán subjektu, ako sám povedal, vieme zachytiť cez farbu a líniu podobne, ako zachytia city tvorca hudobné tóny: "Maľba je hrou línií a farboforiem a z týchto prvkov podľa noriem citu tvoríme umelecké dielo. Skladba línií a farboforiem má práve také citové pohnútky ako skladba tónov v hudbe." Zároveň je o Fullovi známe, že je to patriot s hlbokou úctou k tradícii, ale aj nadčasový umelec. Aj ako modernista slovenské prostredie vníma ako rázovité, originálne a podnetné. Hovorí, že v snahe byť neprirodzene svetoví, vieme škodiť sami sebe: "Malý národ v kultúrnej súťaži s veľkými civilizovanými národmi môže len tak obstať, keď predloží pozoruhodnosti svojej originality."

S ľudovým motívom napokon pracuje aj v diele Sen na salaši. Dielo zobrazuje idylické prostredie salašov, integrálné pre slovenskú národnú identitu, a pracuje s rôznymi ornamentálnymi obrazmi kvetov typickými pre ľudové

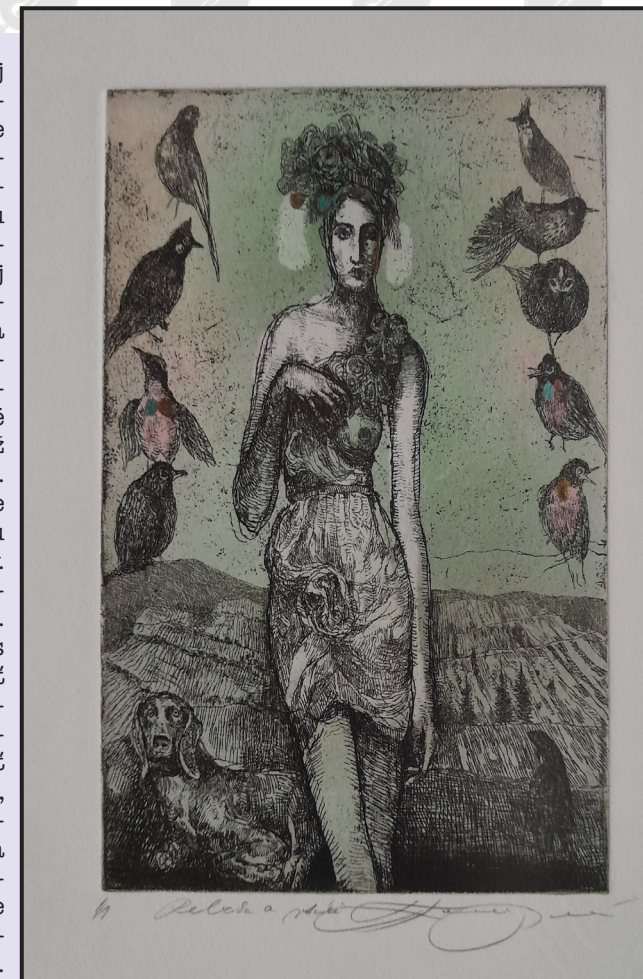
umenie, maľuje slovenskú čipku, či sa inšpiruje vzormi z krojov. Fulla vnímal kultúru bežného ľudu ako nadčasovú a nesmierne podnetnú: "Pri Ružomberku smerom na Korytnicu je Revúca, Osada a ešte niekoľko dedín. Tie svojim jednoduchým, ale rázovitým krojom, najmä vyfarbeným ženským prusliakom, ktorého ornament je podľa dnešného označenia vyloženou ľudovou abstrakciou, zapôsobili na mňa takým intenzívnym dojmom."

Obraz je selankou, zasneným pohľadom na hory a lesy obklopujúce Fullovo rodisko. Na obraze vidíme dve postavy - pastiera, ktorý hrá na píšťale, a ženu, ktorá sa oddáva snivaniu. Žena je namaľovaná ako akási magická bytosť alebo múza, ktorej vzhľad práve prispieva k pokoju, ktorý obraz vyžaruje. Nechá sa unášať snom, ktorý ju možno napokon preniesol z mestského do tohto rurálneho prostredia. Dôvod, prečo by som si toto myslel, sa nachádza v pravom hornom rohu obrazu - akýsi výstrižok steny bytu a portál tvorený červeným závesom, za ktorý, keď človek prejde, tak sa ocitne v archaickom rurálnom prostredí, kde je postavený mimo to, ako čas plynie bežne. Z akéhosi dôvodu je pastier namaľovaný akoby zdvojený, čo jednak odkazuje na to, ako Fulla čerpal inšpiráciu z kubizmu (okrem iného si všimnite aj jeho typickú liniatúru), no zároveň to vo mne vytvára dojem, že môže byť len akousi ilúziou, zjavom, vágnou predstavou.

Samuel Michlík, IV.D

Môj výber zo súčasného slovenského maliarstva nebol jednoduchý, pretože mám rada viacerých autorov. Na porovnanie som zvolila maliarku, ilustrátorku a grafičku **Katarínu Vavrovú** (narodená 1964) a maliara, grafika **Karola Barona** (1939 - 2004). Obaja autori vystavovali nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí v mnohých krajinách, kde získali viacero ocenení.

Grafika Kataríny Vavrovej **Rebeka a vtáci** je ručne kolorovaný lept. Typickou pre autorku je aj tu ženská postava, ktorá je stredobodom obrazu, a ostatné motívy otvárajú priestor našej predstavivosti a vedú tak k subjektívnej interpretácii. Mňa na Vavrovej tvorbe fascinuje jej snový a poetický prejav, tajuplnosť, svet rôznych zvierat, fiktívnej krajiny, ktoré dopĺňujú celkový až fantastický dojem z obrazu. Rebeka je pre mňa na obraze snovou ženou, zahĺbenou možno do seba, možno do snov. Pôsobí pokojne, melancholicky, poeticky, ale aj zmyselne. Jej bohatý až barokový účes nepôsobí rušivo, môže byť naopak lákavým pre niektorého z vtákov. Obdivujem Vavrovej precíznosť tvorby, vlásočnicové línie, typické pre tento druh grafiky. Jemný farebný kolorit sa neobjavuje na ženských šatách, ako by sme čakali, ale len podčiarkuje tajomnú, imaginatívnu atmosféru obrazu.

„Katarína Vavrová nám na svojich obrazoch vždy ponúka peknú hru – a bola by hádam škoda do nej nevstúpiť.“ (Dušan Dušek)

Obraz **Ryby** z cyklu Zátišie (1972) je jedným z dôkazov úžasnej fantázie a obrazotvornosti Karola Barona. Bizarnosť a absurdita nikdy neboli cudzie tomuto predstaviteľovi surrealizmu 2. polovice 20. storočia. Celá jeho tvorba sa od začiatku vymykala z tradičného slovenského umenia. Objavil svet, kde ožívajú zázračné bytosti, mutanti, kde sa miešajú zvieracie a rastlinné motívy.

Zátišie v klasickom umení ponúkalo spravidla kytice kvetov, misy ovocia, ulovenú zver alebo hudobné nástro-

je na stole v komornom prostredí interiéru. Baron je aj v ponímaní tohto žánru svojský. Jeho cyklus Zátišie, z ktorého je tento obraz, potvrdzuje, že v ľudskej predstavivosti, tak ako aj v prírode, je všetko možné. Obraz hýri pastelovými farbami, podpichuje vtípom. Aj tu sa Baron odviazal a ja s radosťou prijímam jeho recesiu. Nikdy ma „netrápilo“, prečo autor spojil práve tieto zoomorfne motívy. Naopak, čím absurdnejšie, tým zaujímavejšie výsledné pôsobenie. Racio skrátka ustupuje fantázii, imaginácii a hravosti s našou predstavivosťou.

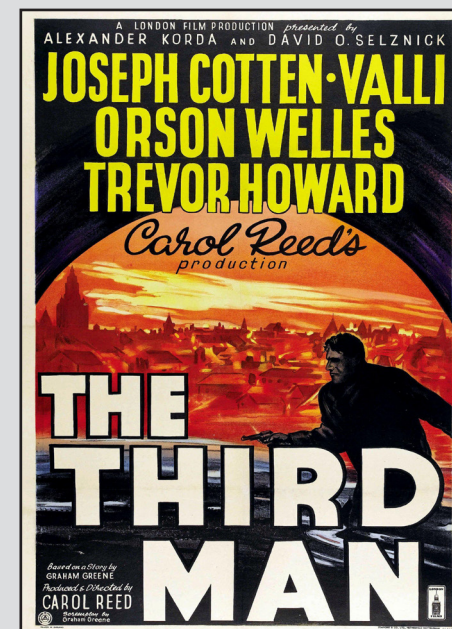
„Sen ma naučil odvahe spájať možné s nemožným. Sen je laboratórium, cez ktoré spínam svoje túžby.“ Tak znie Baronovo vyznanie.

Beáta Makovická

Mr. Merchant's Favourite -Film-

My choice this time is a film that I probably never would have watched if I had been a child today. When I was young, there was no internet, only four TV channels to choose from, and even DVDs were yet to emerge. As a result of this, if you were bored on a rainy weekend afternoon, you would simply watch whatever classic films were on the TV. This broadened my film tastes hugely, and led to a love of most genres of cinema that has continued to this day.

'The Third Man' is a film which often features on film critics' lists of the greatest films of all time, and has come top in some lists of the greatest British films ever. It was made in 1949 in Vienna. The city at that time, as with much of Europe, was a mess – large areas were ruined by the war, and the city had been divided into four areas, each controlled by the military forces of one of the victorious allied nations: the USA, Britain, the USSR and France. Many people were hungry and in need of medicine, and criminals were making a large profit by supplying things that the public had trouble obtaining. All of this setting and background is very important to the look, mood and story of the film. The film is generally considered to be of the 'Film Noir' genre, with all the shadowy figures and downbeat themes that come with that, but its setting makes it more than that. The

quality of the film-makers involved also makes it something special.

The film's director, Carol Reed, gave it a very distinct 'look' that has been very influential – its use of shadows and strange, crooked angles and weird viewpoints are reminiscent of German Expressionist cinema, but used in a more accessible way to conjure a very specific mood.

The story and script were written by Graham Greene, one of the best and most respected British novelists of the 20th century, and is full of mystery, emotion, politics, questions of morality and humour.

The famous music for the film was composed and played by Anton Karas on the zither. Karas was unknown before the film, and was actually discovered by Carol Reed playing on the streets of Vienna while they were shooting the film.

The cast has a number of actors famous at the time – Joseph Cotton, Trevor Howard, etc. – but the film is dominated for many people by the character, Harry Lime, played by Orson Welles (the famous director, writer and actor). Despite being on screen for only a few minutes of the film, the iconic nature of those scenes and their dialogue, the extraordinary charisma of Welles's performance, and the shadow that his complex character casts over the whole film – both metaphorically and, in places, literally – have ensured that a lot of the film's longevity is connected with Welles and Harry Lime.

Phillip Merchant

Please find below codes to famous scenes, music and a trailer publicising a high definition re-release of the film:

1. A trailer for the film:

2. The starting credits and introduction to the setting of the film, narrated by Carol Reed:

3. Perhaps the most famous scene of the film, on Vienna's famous Ferris wheel, containing some of the most famous film dialogue of all time – the last couple of lines written on set by Welles himself:

4. The final scene of the film:

5. Some of the film's famous soundtrack, performed by Anton Karas:

Materials & Their Impact

There are many fashion brands that proudly advertise how sustainable they are, but, in reality, it is all about “greenwashing”. This means that they spend more resources on advertising being “green” than on environmental practices themselves. So is there really some environmentally friendly material that is also ethical?

While buying clothing, it is important to consider how long the fabric will last, whether it can be recycled or composted later on, and if it is processed in an eco-friendly way. This means the origin of the fabric, any additional processing, and the impact on the environment. Thinking about all of this might be exhausting during shopping, but it is important for the planet and, in consequence, for us as well.

SUSTAINABLE FABRICS

1. Organic or recycled cotton fabric
Organic or recycled cotton differs quite a lot from conventional cotton. Cotton itself is not very sustainable, using a lot of water, agricultural land, and pesticides. As an example, it requires 2,700 litres of water to produce just one single cotton t-shirt.

On the other hand, organic cotton is one of the most natural fabrics. It uses 62% less energy and 88% less water than conventional cotton, while recycled cotton uses far less still. It is grown without all the harmful pesticides and dangerous chemicals.

2. Organic hemp fabric

It has excellent durability, protects from UV rays, and is naturally insulating. The plant requires little water to grow and returns 65% of its

nutrients to the soil. The process of making fabric does not require any chemicals whatsoever.

Moreover, it is considered a carbon-negative raw material. It absorbs CO₂ from the atmosphere (more so than an average plant). It keeps you warm in winter, cool in summer, and gets softer the more you wash it.

3. Organic linen fabric

The plant (flax) does not need much water or pesticides. It is also totally biodegradable when left undyed. The process of making fabric is more mechanical, so minimal water is required and it is able to grow in poor-quality soil. The fabric is durable (it can endure 20 years of wear), and every part of the plant is used, so nothing is wasted.

NON-SUSTAINABLE FABRICS

1. Polyester

It is non-biodegradable, and it takes 20-200 years to break down. It is partially made of oil (petroleum), which is a major source of pollution. Also, large amounts of water are needed, and chemicals often get into the drinking water. Polyester is

a favourite of fast fashion companies; in fact, the human-made fabric industry demanded 58,250 thousand tonnes of polyester in 2019 alone. Plus, nearly 40% of all CO₂ emissions from the fast fashion industry come from the manufacture of polyester.

However, there is also recycled polyester that reduces the amount of 'virgin' polyester that ends up in landfills, while its production requires 59% less energy, and it doesn't contaminate air, soil, or water as much.

2. Acrylic

Another fabric derived from petroleum. Its production involves highly toxic chemicals and cannot be easily recycled. It also takes around 200 years to break down. Long story short, it has the same impact on the environment as polyester.

3. Rayon

AKA the epitome of "greenwashing" in the textile industry. The material itself is biodegradable and non-toxic, but issues arise when it comes to the

way companies transform it into the fabric. It contributes to the massive deforestation of rainforests (cutting down thousands of hectares each year) just to plant trees specifically used to produce rayon. It's processed with lots of toxic chemicals, energy, and water. Moreover, it harms factory workers too, since the solvents used during the manufacturing of this fabric can be very toxic to humans.

4. Nylon

Again, another fabric derived from petroleum. It is versatile, flexible, and durable, but its environmental impact is much more important. The production of nylon creates nitrous oxide, using enormous amounts of water and energy. Moreover, it isn't even degradable.

BONUS- Animal fabrics

The materials derived from animals are difficult to put on a scale. Generally, these fabrics are very durable and warm. However, the ethical question plays a big role in this, adding issues with livestock agriculture, pollution, and heavy chemical use. The most common animal-based fibres are leather, wool, and silk. During the process of production, many animals are harmed, enduring harsh living conditions and being abused in the process.

However, using organic or recycled versions of these materials reduces their environmental and ethical impacts. Peace silk is an alternative to traditional silk that, instead of killing silkworms in the process, lets them stay alive. Wool can be a sustainable fabric, depending on how it's produced. Vegan leather is also becoming more popular among the industry.

After reading all of this, it doesn't mean you should go and throw all your 'non-sustainable' clothes away. No, quite the contrary, you should take better care of them. When you grow out of them, do not throw them away; either swap them with someone else or donate them (second-hand shops always welcome used clothes). Shop smart – don't buy clothes just for one occasion, and try to look for recycled or organic materials. In the end, all of our decisions have consequences; don't let the environment become one.

Klára Richterová, Nina Šobáňová V.D

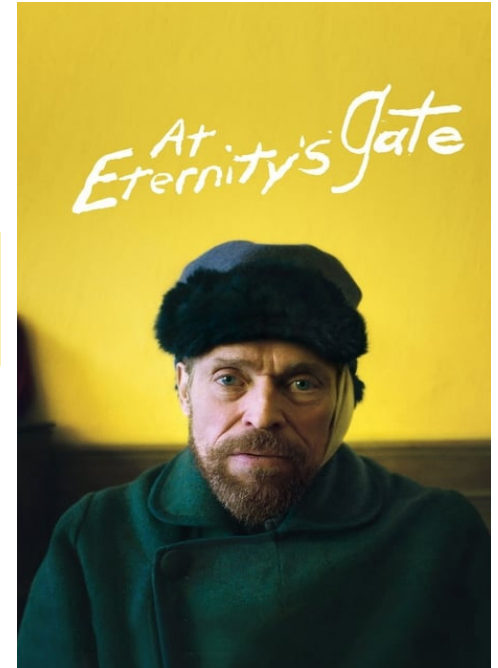
Umenie očami nepochopeného - Recenzia -

"I thought an artist had to teach how to look at the world. But I don't think that anymore. Now I just think about my relationship to eternity."

Vincent van Gogh, jeden z najznámejších maliarov na svete a určite s najzaujímavejším životným príbehom. O tom presne je tento film. Bol natočený v roku 2018 režisérom Julianom Schnabelom. V hlavnej role bol skvelý Willem DaFoe. Film stvárňuje hlavne myšlienkové pochody k jeho maľbám a životným rozhodnutiam.

Celý film je jeden veľký symbol Van Goghovho života. Tento film je sám on, sama jeho myseľ. Vidno to v každom aspekte. Na prvý pohľad si človek hlavne všimne tie neskutočné farby, ktoré film sprevádzajú, či to bolo na plagátoch, alebo v traileri. Je rôznofarebný ako Van Goghove obrazy. Bol natočený presne ako chaos, ktorý zažíval. Nebol použitý žiadny statív. Všetko bolo točené s kamerou v rukách. Stála kamera nebola skoro vôbec nikde, tak ako pokoj chýbal v jeho živote. Dialógy celý príbeh ťahali dopredu, zatiaľ čo obrazy a scenérie ho skôr dopĺňali. Každý dialóg bola báseň hovorená dvoma ľuďmi.

Čo by možno niektorých ľudí odradiť od tohto filmu, je, že je neskutočne pomalý, nikde sa neponáhľa. Scény sú dlhé a natiahnuté. Dialógy boli na jednej strane silnou stránkou, no na druhej aj miernym negatívom.

Vo väčšine z nich nebol nejaký konflikt, hádka, z tohto pohľadu boli niektoré priam až zbytočné. Film je veľmi tichý, sú tam nejaké pasáže s hudbou, no chýba mu šedý zvuk, ktorý by dopĺňal scény. Je bežné, že v scéne sa nerozpráva a je totálne ticho. Niekde to sedelo, no niektoré scény boli tak bez iskry.

Ak by som to zhrnul pár slovami. At Eternity's Gate je krásny film, jeden z najlepších za posledné roky. Je to jedna veľká báseň, ktorá sa nám snaží otvoriť dvere do mysle skvelého Vincenta van Gogha. Samozrejme, tento film nie je pre všetkých a môžem povedať, že sa ťažko pozerá. Stále to je umelecký skvost, ktorý je skrytý pred svetom. Nezískal takú slávu, ako by si zaslúžil, ale tí, čo ho videli, sú určite bližšie k svojmu vzťahu s nekonečnom očami Van Gogha.

Branislav Lukáč, IV.D

Playlist of My Life

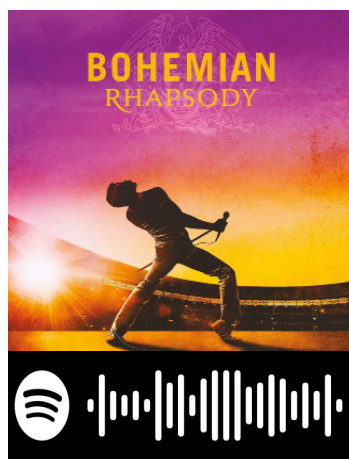
Veronika Lukáčová, I.A

×
⏮
▶
⏭
↺

This one can be surprising, but I love to listen to Hans Zimmer's music. His music is everywhere, and we don't even know it. He creates music for movies such as Interstellar, Gladiator, Inception or The Lion King. I sometimes play it when I study, but eventually stop and just focus on the melody. It's kind of dangerous because it's really addictive.

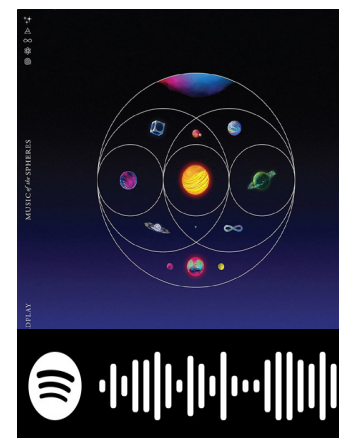

I would start with something that everyone knows pretty well, but it still is, and probably will be one of my favourite songs for the rest of my life, The Show Must Go On by Queen. This song ended the whole album the way no other song in the world would. It's such a powerful and emotional piece of work, and the fact that Freddie died shortly after recording it, is giving me chills.

Album One Night In Malibu by One Republic is on my list for a very simple reason. It was actually a live performance streamed on the internet, because they were not able to perform everywhere on their tour because of Covid. Now back to my reason. I admire how these people can make their live music sound even better than the studio recordings. They are a perfect example of people who do their job because they love it, not because of money.

Now onto something from the newest releases. I have Måneskin's new album RUSH! on repeat. My personal favourites are IF NOT FOR YOU and TIMEZONE. I really like the message of this album, because it talks about the world and sudden fame that came into members' lives in their true colours, no exceptions. I love how these people aren't afraid of criticism and what others will say. They enjoy what they're doing and don't care what anybody else thinks.

The last one of my essentials is a song called ♥ (Human Heart) from Coldplay's latest album Music Of The Spheres. It's a collaboration with Jacob Collier and We Are KING. I like the backstory of this song. It started as only a few lines recorded by Chris Martin and Jacob Collier and in the end it became one of my favourite songs. It shows the world from both woman's and man's perspective.

Bolo to na neuverenie

Tmavá železnica, trúbenie vlaku, blížiac sa svetlá, čoraz bližšie, čoraz hlasnejšie. Úzkosť a panika ovládli moje telo. Pred očami mi beží celý život. Nedokážem sa uhnúť, pozerám do reflektorov. Náraz.

Vytrhlo ma zo spánku. Je pol siedmej, teplý letný večer. Už tretí večer, ktorý trávim v posteli. Snažím sa spomenúť si, či som si pred spaním vzal lieky. Hm, snáď áno. Napodiv sa dneska konečne cítim lepšie. Za oknom mojej izby sa svet pomaly mení do oranžova a ja len teraz zo seba skladám perinu. V momente ma z ospalosti vytrhla prievan ofukujúci studený pot na mojom chrbte. Už som bdely. Inštinktívne vytiahnem telefón, vytočím tvoje číslo a čakám. Čakám. Volané číslo neexistuje. Aha, zabudol som. Rozmýšľam, čo ďalej. V izbe je naraz strašne teplo, nedá sa mi dýchať. Ani otvorené okno nepomáha. Štyri steny sa ma snažia uväzniť. Počujem zvonku tvoj hlas. Rýchlo vybehnem na balkón, no nevidím nikoho. Čudné. Možno si už niekde za rohom. Pozbieram svoje oblečenie zo stoličky, obujem sa a zamknem za sebou dvere. Výtah ma nesie na prízemie a ja v ňom študujem prevádzkový poriadok. Vychádzam z vchodu. Prečo som to vlastne išiel von? Už neviem. Nevedí, idem za nosom. Po chvíli som v centre. Prechádzam sa po uliciach medzi starými mestskými domami. Mám to tu rád. Mal by som to tu ešte radšej, keby tu neboli všetci tí ľudia. Človek už dnes nikde nemôže byť sám. Odbáčam preč z hlavnej a mám namierené dolu tichšou, užšou ulicou. Hoci toto mesto poznám ako svoju pravú ruku, zdá sa mi, ako keby som tu bol prvýkrát. Kráčam, pozerám na zem tesne pred sebou, nerozmýšľam nad ničím. Neviem, ako dlho a kadiaľ som išiel. Keď som konečne zastavil, obzrel sa okolo seba a uvidel starý park, spomenul som si, kde som. Tu sme sa vtedy prvýkrát stretli. Áno, a tam pod tým pamätníkom som ťa vtedy prvýkrát pobozkal. Všetky spomienky sa mi vracajú. Opäť sa mi ťažko dýcha. Ach, ako ťa ľúbim.

Pár momentov spomínam, keď sa mi spoza stromu na oku zablysnie oranžovočervený lúč slnka. O chvíľu bude zapadať. Už dlho som nevidel západ slnka. Rýchlym odhadom zistím, že ešte stíham vyjsť na nábrežie. Odtiaľ býval vždy najkrajší výhľad. Vychádzam z parku smerom ku rieke. Už počujem, ako potichu šumí voda. Pri moste zastanem. Zrýchli sa mi tep. Trasú sa mi ruky. Upriamim zrak na zábradlie. Pri tom zábradlí si ty. Pri tom zábradlí si mi vtedy povedala, že ma už neľúbiš. Z toho zábradlia si vtedy zahodila môj snubný prsteň...

Moje myšlienky narušil chlapík na bicykli, ktorému som stál v ceste. Stál som v strede cyklochodníka. Aha, slnko. Posledný červenkastý lúč kričí spoza horizontu. Aké krásne. Z toľkého chodenia ma už bolia nohy, mal by som si sadnúť. Sadám si na lavičku a pozerám na ružové nebo. Ani neviem ako a už je skoro tma, začína mi byť zima, mal by som ísť domov. Pôjdem po hrádzi, tadiaľ to bude najlepšie. Kráčam. V hlave mám prázdno. Prázdno pripomínajúce cestu pred mnou. Konečne žiadni ľudia. Idúc prázdny nábrežím nemyslím na nič, len pozerám pred seba, do večerného šera. Náraz. Plecom som narazil do páru idúceho oproti. Nevidel som ich. Obidvaja sa usmievajú. Držia sa za ruky. Naše oči sa stretnú, vidím, ako pohľad na mňa zoberie radostný pohľad z tvojej tváre. Stojíme, hľadíme na seba.

„Ahoj,“ vravíš. Chcem ti odpovedať, no nejde zo mňa ani hláska. Zrakom prebieham z teba naňho. Cítim, ako sa mi začínajú triasť ruky, podlamujú kolená. Nechápem. Ty a on? S ním? To všetko kvôli nemu? Kričím, kričím, ale len očami. Ďalej pred sebou stojíme. Nevydržím to ďalej. Bez slova sa otáčam a utekám preč. Preč z nábrežia, naspäť do mesta. Naspäť do ulíc. Bežím, a neviem kam. Každý zvuk večerného mesta sa mi ozýva v hlave. Počujem za sebou volanie, no neotáčam sa. Na každom plagáte, za každým výkladom vidím tvoju tvár, ako z nej mizne radosť pri pohľade na mňa. Ako plačeš pri zábradlí a lúčiš sa so mnou. Aj mne tečú slzy z očí. S každou spomienkou na teba mi je horšie a horšie a v hlave nemám nič iné ako spomienky na teba.

Nevládzem ďalej, všetko tak hučí. Trúbenie áut, nočné rozhovory, blikajúce neóny. V zmätku sa potkynam o kameň a padám na zem. Všetko ma bolí. Prečo si ma nechala. Nevládzem ďalej. Nechcem ísť ďalej.

A veď, nemusím. Vstávam, cieľ mám jasný - železničný násyp.

Ondrej Štrkolec, IV.A

The Journey of the Latin Alphabet

We all know our ABCs—the ones we use to write our English essays and lab reports, but also the ones that have somehow found their way into our math tests. Sure, our society wouldn't be the same without those strange little symbols, but what is the actual story behind them? How did the alphabet come to be, how is it connected to other forms of writing and why is English spelling the way it is? Let's find out!

The Bigger Picture

Writing is, without a doubt, one of the greatest human inventions – what started out as little pictures depicting wheat and livestock on clay tablets gradually evolved into complex systems encoding meaning and sound. An interesting thing to point out is that even though there appear to be thousands of different writing systems all around the world, writing has been independently invented only about five times (may vary depending on who you ask). This means that every single writing system is either descended from or inspired by one of these:

Cuneiform – Mesopotamia (written on clay tablets by pressing reeds into them)

Hieroglyphs – Egypt (may have been actually influenced by cuneiform)

Hanzi characters – China (oldest inscriptions found on bones used in various rituals)

Mesoamerican glyphs – unknown origin (systems used by the Olmecs, Maya, Aztecs, etc.)

Rongorongo – Easter Island (undeciphered and largely understood)

Straight Outta Egypt

The hero of our story, the Latin script, is descended from the Egyptian hieroglyphs. The whole journey is well beyond the scope of a Karis article, but long story short – the hieroglyphs gave birth to the Proto-Sinaitic script, the Proto-Sinaitic script gave rise to the Phoenician script and the Phoenician script was then adopted by the Greeks through trade.

Greeks were particularly crucial to the development of the alphabet – you see, none of the systems mentioned so far could even be called alphabets. This is because the thing that separates the alphabet from other writing systems is a clear distinction between vowels and consonants – vowels and consonants are treated equally in writing.

To an average European, this may seem like the only logical method of writing, but surprisingly, most writing systems treat consonants as inherently superior. This was also the case with Phoenicians.

Their system was what's known as an abjad, a method of writing which completely or partially omits any vowels. They could afford not to write vowels because (Trigger Warning: an extreme oversimplification) the vowel patterns in their language were very predictable, so they were just fine to leave them unwritten, as the context would give the reader a pretty good idea of what they should be.

The Greeks, however, felt that vowels were necessary to transcribe, as omitting vowels in writing did not work at all within the context of the Ancient Greek language. That's how the letters alpha, epsilon, eta, iota, omicron, upsilon and omega came into existence.

The Greek alphabet became the basis of the Etruscan alphabet, which later influenced the Romans – thus, the Latin alphabet was born and the Romans spread it far and wide across Europe and the Mediterranean.

Fun fact: The Greek alphabet was originally written in boustrophedon (literally “like the ox turns”), a style of writing in which the direction changes with every line and the letters are also written in reverse, mirror style. Eventually, they settled on a direction from left to right. Wikipedia provides a great example of what it would look like in English:

**THIS IS AN EXAMPLE OF TEXT THAT
EHT NI TUO NETTIRW NEEB SAH
BOUSTROPHEDON STYLE, WHERE
NETTIRW YLETANETIA ERA SNIH
LEFT TO RIGHT AND RIGHT TO LEFT.**

“Ghoti”

The Latin alphabet was picked up by many different peoples of Europe, Anglo-Saxons among them. Naturally, as the spoken form of a language evolves, the writing has to undergo gradual reforms as well; if not, the spoken form may stray too far from the written form, leaving us with what's called “historical spelling”. The English spelling system is, of course, guilty of this.

It also does not help that throughout centuries, English has undergone an influx of a ginormous number of loanwords from other languages. Most English words are of either Germanic, French, Latin or Greek origin; naturally, the way the words were written in their respective orthographies of origin didn't change – compare Greek alphabet with Latin

formula. Both ph and f represent the same /f/ sound, but they are spelled differently because of their different origins. English scribes also had a habit of gradually changing the spelling of Germanic words to make them seem more Latin – because Latin was just that cool back in the day.

This also gave rise to the “ghoti” joke – it states that “ghoti” is technically a valid spelling of the word “fish”:

gh = f (as in enough)
o = i (as in women)
ti = sh (as in nation)

Of course, this is no more than a joke; however it may seem, English spelling is not random – it may be messy, outdated and overly complex, but it is certainly not random.

I guess you're cool, alphabet

The Roman empire is long gone, beta is now pronounced /vita/ in Greek and English spelling is as confusing as ever. Still, it is interesting to reflect on the story of the alphabet, from its hieroglyphic beginnings to letters like “ô”. There is a kind of beauty in writing which cannot be expressed with words, much less writing itself. It is a part of our culture. Go and use

it to create beautiful poems, solve equations or write a nice text message to your grandma. And every time you have trouble with spelling the word “embarrassed”, remember to be grateful – you could have been writing that whole essay in boustrophedon.

Andrej Šušol, III.A

Na ceste za
novými
domovmi

„Objavili sme veľmi blízku super-Zem.“ „Takúto planétu sme ešte nevideli.“ „Je len na skok od Zeme a tvorí ju látka nevyhnutná pre život.“

Zo všetkých strán počúvame o „exoplanétach“, teda o planétach, ktoré sú médiami často označované ako „plán B pre ľudstvo“. Je to však realistické tvrdenie? Sú takéto planéty vôbec obývateľné? A ak áno, ako to môžeme vedieť?

Exo-čo?

Človek je nadmieru zaujímavé stvorenie, ktoré často rieši problémy čo najkomplikovanejšou cestou. Aj keď sa problémom, napr. klimatickej zmene, snažíme predísť, mnohí z nás si už balia kufre. Jednou z najatraktívnejších možností na vycestovanie sú exoplanéty, teda planéty obiehajúce inú hviezdu ako tú našu. Zatiaľ sme takýchto planét objavili viac ako 5000, no predpokladá sa, že exoplanét je vo vesmíre viac ako hviezd! Takže pre všetkých super-bystrozrakých jedincov, ktorých unudilo počítanie hviezd, je tu nová alternatíva!

Hľadanie výpočtami

Asi nikoho neprekvapí, že tieto planéty nie sú tak viditeľné ako hviezdy. Tak ako potom vieme, že existujú? Nuž tak ako vieme o väčšine vesmírnych objektov. Nepriamym pozorovaním. Áno, viem, znie to naozaj dôveryhodne, ale poďme si to priblížiť.

Jedným z pekných spôsobov, ako odhaliť prítomnosť planéty v okolí hviezdy, je zamerať sa na jas hviezdy. Aká je hviezda jasná za bežných podmienok vieme ľahko graficky zaznamenať. Ak je práve medzi nami a hviezdou planéta, časť svetla sa ku nám nedostane, lebo ju planéta

„blokuje“ a my pomocou grafov vidíme, ako keby bola hviezda pravidelne menej jasná. Nuž a vedci sa zhodli, že hviezda asi nezosmutnela a svetložrút to asi tiež nebol, a tak jediným rozumným vysvetlením je prítomnosť planéty v sústave tejto hviezdy. Samozrejme, prítomnosť planét vieme odpozorovať aj inak, ale touto, tzv. tranzitnou detekciou, sme ich objavili najviac. Kvantita sa však nerovná kvalite, a preto sa tranzitná detekcia overuje aj metódou radiálnej rýchlosti, kde pozorujeme, aký gravitačný vplyv má planéta na dráhu svojej milovanej hviezdy.

Hľadáme tú pravú

Tak a teraz už vieme detekovať exoplanéty a máme pomerne široký výber, tak čo ďalej? Nie každá planéta je obývateľná, no vďaka našim technológiám vieme určiť, ktoré z nich môžu byť našimi potenciálnymi domovmi. Aby sme mohli na planéte žiť, v prvom rade potrebujeme, aby mala pevný povrch. To, či planéta pevný povrch má, je pomerne

lahko zistiteľné. Stačí nám vedieť jej hustotu, pomocou ktorej vieme určiť, či sú prvky v pevnom alebo plynnom skupenstve. Určenie hustoty planéty nám uľahčuje tranzitná metóda, ktorá umožňuje získať rozmer planéty, ale aj metóda radiálnej rýchlosti udávajúca jej hmotnosť.

Kde človek nemôže, svetlo pomôže

Slnčné lúče sa nám síce zdajú biele, ale v skutočnosti sa skladajú zo všetkých farieb dúhy. Tento Newtonov objav, spektrum, ohromil Williama Hyde Wollastona natoľko, že sa rozhodol čarovné spektrum Slnka skúmať. Prekvapilo ho, že toto spektrum bolo neustále prerušované akýmisi čiernymi čiarami. Katastrofa, niečo nefunguje. Alebo nebudaj nejaký nový fenomén? Kdeže, tieto čiary neboli ani pravidelné, a tak Wollaston tieto čiary nazval prirodzenými hranicami medzi farbami. Nemohol sa viac myliť. Presnejšie zachytiť spektrum Slnka, sa podarilo až Josephovi von Fraunhoferovi, ktorý bol tiež prekvapený, keď na spektre zaznamenal až 600 čiernych čiar. Až okolo roku 1860 si Bunsen and

Ach, no nie je krásne, ako pekne sa tieto metódy dopĺňajú? Ďalej potrebujeme, aby mohla byť voda na planéte v kvapalnom skupenstve, čiže naša skoro-Zem musí byť v perfektnej vzdialenosti od hviezdy, ani nie veľmi blízko, kde by sa vyparila, no ani nie veľmi ďaleko, kde by zamrzla. Pomocou pár výpočtov vieme zistiť, či je planéta v obývateľnej zóne.

Tak, ešte potrebujeme, aby atmosféra nášho nového domova nebola toxická. Ako môžeme vedieť, čo tvorí atmosféru planéty vzdialenej niekoľko svetelných rokov od nás? Kamaráti, držte si klobúky, tu začína zábava.

Kirchhoff všimli, že každá „Fraunhoferova“ čiara v skutočnosti zaznamenáva prítomnosť nejakého prvku v okolí Slnka. Každá jedna látka absorbuje pre ňu špecifické žiarenie, na spektre prideme tak o jednu špecifickú vlnovú dĺžku, a teda vznikne Fraunhoferova čiara. Neexistujú dve chemicky odlišné látky, ktoré by vytvorili rovnakú čiaru, takže vieme presne určiť, ktorý prvok spôsobil akú čiaru. Existujú však aj emisné spektrálne čiary, ktoré zaznamenávajú horúce látky, vyžarujúce žiarenie, aby toho nebolo málo. Takto teda podľa vtipných čiar presne vieme, z akých prvkov sa skladá Slnko. Aplikovať to i na iné objekty je teda pomerne hračka. Takto zisťujeme, aké prvky sa nachádzajú na planétach

Tak čo, sťahujeme sa?

Pozrime si čísla, tie má fyzika rada. Nuž, docestovať na najbližšiu exoplanétu, Proximu Centauri b vzdialenú 4 svetelné roky, by nám so súčasnými technológiami trvalo len 6 300 rokov! A to si ani nie sme istí, či sa na nej nachádza voda. Sťahovanie teda v najbližšom období naozaj nepripadá do úvahy. Môže teda vzniknúť otázka, načo tieto planéty hľadáme? Odpoveď je celkom patetická. Hľadáme mimozemský život, a chceme vedieť, aká výnimočná je naša existencia. Jednoducho, našou motiváciou je túžba po poznaní. Kedysi hviezdny prach výbuchnutej hviezdy nadobudol vedomie a chce spoznávať samého seba.

Bude všetkým našim dňom koniec?

Ani to nie.

Ešte v základoškolských laviciach sme sa učili, že Slnko jedného pekného dňa pohltí k nemu najbližšie planéty, vrátane Zeme. Bude teda všetkým ľudským dňom koniec? Uvidíme. V prvom rade, máme ešte miliardy rokov na to, aby sme sa zahubili sami alebo vymysleli plán. B. Zároveň v rámci našej sústavy je tu nenápadná nádej, ktorá by v období, keď bude Zem požíraná Slnkom, mohla mať dokonalé podmienky pre život. Prekvapivo, nie sú to planéty, ale mesiace niektorých planét. Kandidátmi na život sú Enceladus či Európa, mesiace Saturnu a Jupitera, ktoré sú stále pozorne skúmané. Nádej teda stále žije a my sa môžeme tešiť na nové objavy v tomto smere.

Barbora Svitková, II.D

What is DND?

Dungeons & Dragons (D&D or DnD) is a fantasy tabletop roleplaying game originally designed by Gary Gygax and Dave Arneson that encourages teamwork, creativity and quick thinking by creating a character and working in a group.

—HOW WAS IT CREATED?—

It was first published by Tactical Studies Rules Inc. in 1974, but as of now it has been published by Wizards of the Coast (now a subordinate of Hasbro) since 1997. The base game was inspired by miniature wargames, Chainmail (1971) serving as the initial rule system. The official publication is recognised as the beginning of the modern era of role-playing games and its industry. Despite competition and many other games closely inspired and/or imitating D&D, it remains as the leader in the tabletop role-playing game industry.

—WHAT IS A DND EDITION?—

In 1977, the game was split into two branches: the simple game system of basic Dungeons & Dragons, and the more structured game system of Advanced Dungeons & Dragons (AD&D). Twelve years after the release of edition 1 a 2nd Edition was created in 1989 to improve upon the previous rules. Then there came one of the most known and well loved versions, 3rd Edition (2000), with a revised 3.5 version following soon after (2003). These 3rd edition rules formed the basis of the d20 dice system, which is available under the Open Game License (OGL) for use by other publishers. After a short 5 years a 4th edition was released in 2008 followed by the 5th edition (2014) which is the most recent and most used version. Most D&D groups online use the 5th edition, which is also available on the official D&D Beyond site by Wizards of the Coast.

—WHAT CHANGED?—

The 1980s brought a phenomenon nicknamed the “Satanic panic.” It was a time where a certain amount of Christian groups reacted very negatively towards the game due to “promoting” satanic practices as devil worship, witchcraft, suicide and murder and, of course, explicit art in the rule books of female monstrous races such as harpies. These controversies led the developers to remove controversial references and artwork when releasing the 2nd edition although many of these references such as “devils” and “demons” were reintroduced in the 3rd edition. This panic led to many problems for fans and players of the game who faced social ostracism, unfair treatment, and false association with the occult and Satanism, regardless of an individual fan’s actual religious affiliation and beliefs. Surprisingly, the controversy was also beneficial by giving the game widespread notoriety that significantly increased its sales in the early 1980s in defiance of this unjust treatment. Dungeons & Dragons has been the subject of rumors regarding players having difficulty separating fantasy from reality, even leading to psychotic episodes. However, recent research by various psychologists has concluded that no harmful effects are related to the playing of D&D. It has also been cited as encouraging people to socialize, teaching problem solving skills which can be beneficial in adult life, and teaching positive moral decisions.

—WHAT’S NEW?—

After many years of successful work, Wizards of the Coast threatened to capitalise D&D – which goes against

the core of the game itself, freedom of licensing. Yet after some horrid backlash and many deleted subscriptions to their site, they took back their statements of undermining streamers that were promoting the game as a whole by playing it live, online. Yet after this recent scandal, many fans are still sticking around. Why? Well, after 9 years of D&D surviving on the latest 5th edition, a new polished 6th edition is in the works. And now comes the very important question: Anyone else excited?

Patrícia Mataševá III.C

Kvantové počítače: Nová éra výpočtovej techniky

V poslednej dobe sa stále častejšie hovorí o tzv. kvantových počítačoch, ktoré majú potenciál zmeniť informatiku, matematiku a vôbec celý náš svet. Ako fungujú, aké sú ich možnosti a čo môžeme od nich očakávať?

Kvantové počítače sú v podstate novou kategóriou počítačov, ktoré pracujú s kvantovými bitmi, nazývanými qubity. Na rozdiel od klasických bitov, qubity môžu byť v dvoch stavoch naraz, čo umožňuje vykonávať viacero operácií súčasne, čím sa zvyšuje výpočtový výkon.

Jednou z oblastí, kde majú kvantové počítače potenciál revolučne zmeniť výpočtovú silu, je kryptografia. Kvantové počítače by mohli byť schopné prelomiť mnohé súčasné šifry, ktoré sa používajú na zabezpečenie dôverylosti informácií. Na druhej strane, kvantové počítače by mohli zároveň posilniť šifrovanie, čím by sa zabezpečila ešte väčšia dôverynosť a bezpečnosť v prenose citlivých informácií.

Okrem kryptografie majú kvantové počítače aj potenciál v oblasti optimalizácie a simulácií. Napríklad,

mohli by sa použiť na návrh nových liečiv a výskum klimatických zmien. Aj keď kvantové počítače majú potenciál priniesť mnoho výhod, je dôležité si uvedomiť, že ešte nie sú dostatočne vyvinuté, a preto stále nedokážu nahradiť súčasné klasické počítače. Kvantové počítače stále potrebujú ďalší výskum a vývoj, aby sa ich potenciál mohol plne využiť.

V neposlednom rade, kvantové počítače majú aj svoje nevýhody. Napríklad sú veľmi náchylné na rušenie, čo môže spôsobiť chyby výpočtov a znížiť ich presnosť. Okrem toho sú tiež veľmi drahé a zložité na výrobu a údržbu.

Je zjavné, že v oblasti kvantových počítačov je ešte veľa priestoru na vývoj a zlepšenie. Aj keď momentálne kvantové počítače nedokážu nahradiť klasické počítače, ich vysoký potenciál nemožno podceňovať. Výskum v tejto oblasti bude preto určite pokračovať a očakáva sa, že kvantové počítače budú hrať stále významnejšiu úlohu v rôznych odvetviach informatiky a matematiky.

Branislav Juhás, II.D

Exploring the Internet

Hi! Check out this funny video I saw!

If you had received a message like this accompanied by a link what would you do? Well, I sure hope your answer wasn't to click on it. Sure it could be your estranged aunt you saw three years ago at a family reunion but it's more likely an internet troll (a person who on purpose spreads inflammatory or disturbing messages online) trying to make your day go from bad to terrible.

Shock and gore websites

We all have surely heard of the cinnamon challenge that made its way into the higher circles of youtube around 2015. With it came sort of a snowball effect of challenges, one dumber than the other one. But these were all mostly harmless, designed to entertain viewers and garner as many likes as possible. As always though, the internet twisted these wholesome fun videos into something shocking, vile and disgusting. And so things like 50/50 on reddit (a blurred image with a 50/50 chance of being disgusting or adorable) and The Gauntlet began amassing incredible popularity among the curious. In fact, the new found popularity of shock websites strung up a line of countless research into the influence that exposure to gore has on young minds. However, this rise of shared links did

not appear out of the blue. The first instance of gore videos came in the form of a gore specifically dedicated website. It was launched as a response to the very first attempt to govern the internet (the 1996 Communication Decency Act). However, this act was ruled unconstitutional as it would interfere with the 1st amendment of the US. So the mother of

all gore websites (which for safety purposes will not be named) was born. As the internet is often prone to do, many users followed suit, creating a disturbing community that sadly remains somehow active.

Thankfully, nowadays everyone knows to think twice before clicking on random links from anonymous users, still, it's a dangerous world (wide web) out there.

Katarína Janšová, III.A

Učiteľský recept

Jedlo a ja predstavujú zaujímavú kombináciu. Hoci sú ingrediencie, ktorými by ste mi radosť nespravili – ako napríklad kyslé uhorky, majonéza (vianočný šalát u mňa na tanieri nenájdete), hrach (doteraz nerozumiem, ako ho v školskej jedálni dokážu prepašovať aj do jedál typu zapekaný karfiol či brokolica so zemiakmi) alebo mlieko v polievke (dôvod, pre ktorý som asi v piatom ročníku základnej školy prestal chodiť na obedy), sám seba považujem za nenáročného jedáka.

A aj napriek faktu, že ani také „Paulove placky“ nie sú zlý nápad (s čím I.D určite nadšene súhlasí), niečo, čo by som mohol jesť ráno, na obed i večer sú cestoviny. Cestoviny na sladko, na slano, s kečupom (predovšetkým špagety) a moja najobľúbenejšia kombinácia – cestoviny s tofu. Vyskúšajte, nešetrite syrom a dobrú chuť.

Karol Horniček

INGREDIENCIE

neúdené tofu,
sójová omáčka,
pikantný kečup/omáčka,
cestoviny,
oregano,
čierne korenie,
cibuľka,
syr

POSTUP

Na panvici osmažíme cibuľku s čiernym korením, pridáme syr tofu, ktorý sme vopred nastrúhali na strúhadle a zmiešali so sójovou omáčkou.

Restujeme po dobu približne 5 minút.

Následne pridáme kečup/omáčku zriedenú vodou a na miernom ohni necháme povariť. Uvaríme cestoviny.

Následne všetko spolu zmiešame, nastrúhame syr a „šupneme“ na Instagram, teda do bruška. :-)

Orol Sučiansky

The sound that wakes me
Doesn't seem that loud
I'm dreaming of the flashes before I
register them
It hurts my eyes
It's supposed to be dark
Getting up is a mindless activity
(My mind is not in this place I don't
know where it is Oh God I need to find
it)

When people tell you that the world
Is not black and white
But that it is rather painted in shades
of grey
You think they mean it metaphorically
But they don't
Not now not when the light is barely
there and
Your eyes can't register color
Do you remember what color is?

My room
What color is
My room

I have lived here for my ever
A decade and a bit
The walls change color when I don't
look
Why am I not looking Why am I not
looking Why am I WhyWhyWhyWhy
WhyWhywhywhywhywhywh-

The shades of grey melt together when
you cry
(Don't cry The sobs will only hurt your
throat)

I lay in this place (I do not rest here It
is not home)
There's something sitting
On my chest
It seems kind
It will swallow me whole

Breathing
I am
Not breathing (Should I be?)

My mind is still gone
But I see it
Far away
In yet another
Grey place
There are so many (I am terrified)

Why is it that our minds
Never think
About birch trees
They grow under my window
One day
I will walk under them for
The
Last
Time

After that
I will watch the color of my room
Change
Only in my mind
And I will
Always
Be looking
Because
I'm not looking
Now

A dazzling birch
Stands tall in the moon's glow
(When have I heard this before? It
doesn't end well)
They are lovers
But the birch will fall one day
Will she not?
Will the moon cry for her lover?
(I will)

Things
End

Things
Begin

And I am here
My fingers
Slipping
On an uncracked phone screen
They can't find purchase
Without the cracks

It's no longer
5:41
Things
End

Things
Continue
(???)

How can they
If they end?

One day
The one you hold in your heart
The deepest
(a parent a lover a sibling a friend)
Will touch you
For the
Last
Time

The touch will not break you
(The fact that they won't ever touch
you again might)

Will you
Survive?

I ask you
And myself

And admit
I don't know the answer
I never did
I don't think I ever will
Until
It happens
And then
Silence

Will you cry for me?

I cry for every living being
That has walked the Earth
And doesn't walk it
Anymore
I sob through my throat
It feels like swallowing glass
(I would swallow glass for you)

I love
(I love you)
And I hurt for it

So hold me
In the morning
When the world is still
Grey
And the walls of
My room
Feel
Too small

Let's hold each other
And weep
For all
That was
That is
That will be

Because

Things
End

Things
End
(And that is a good thing)

Shards of glass and splinters cracked under Leto's feet, followed by another pair bearing the name Laverna. The air reeked of filth and decay, yet the darkness was heavier, requiring the light of their 2 phones to barely illuminate their next steps.

"C-Can we please leave? It's really dark..." Laverna whispered into her friend's ear. "Come on, aren't you curious as to what's down here? Look, we're almost at the shelves." responded Leto as he raised his finger to point at the rows and rows of dusty cherry bookshelves containing many volumes of surely interesting reads... that is, if the covers weren't nigh unrecognisable from so much damage.

"Leto please, i-it's scary down here. You promised me we wouldn't go down to the basement level." she put her hand on his shoulder and tugged on it to stop him in his tracks. Leto calmly turned around and looked her in the eyes "Don't worry, I promise you we'll go back, just a little bit more, please."

"...Okay." Laverna kept her hand on his shoulder as they continued down the seemingly endless hallway. A thought occurred in Leto's mind: What's he really trying to achieve here? Is he trying to prove his courage and fearlessness to his friend? Is he hoping to find some still salvageable books to keep as souvenirs? Or is he simply just curious? Yet as he treaded on, their lights went out at the same time.

Leto chuckle "I thought you were always the one who overprepares... Laverna?... Laverna?..."

- M.M.

I found a dead body in the woods.

To be honest, I tripped over her shin before I caught onto the fact that there's a corpse lying on the trunk of a tree half covered by dirt. Her face deformed by decomposition already, her eyeballs nowhere to be seen, leaving gaping dents right above her unhinged jaw.

While disgusted at the sight at first, it became obvious why the need to vomit hadn't come up immediately at the discovery. Most of her gruesome details have been covered by mushrooms and other fungi, steadily climbing their way up from the soil to the hair roots on her scalp. Her head must have caved in fairly quickly for it to be such a stable moss garden.

Well, the most interesting thing about her wasn't the filthy transformation by nature's wrath. It was the expression she wore. Seeing death like this up close should have brought shivers down my spine, yet with a tilt of my head I thought she looked like she was in a peaceful slumber. She looked like

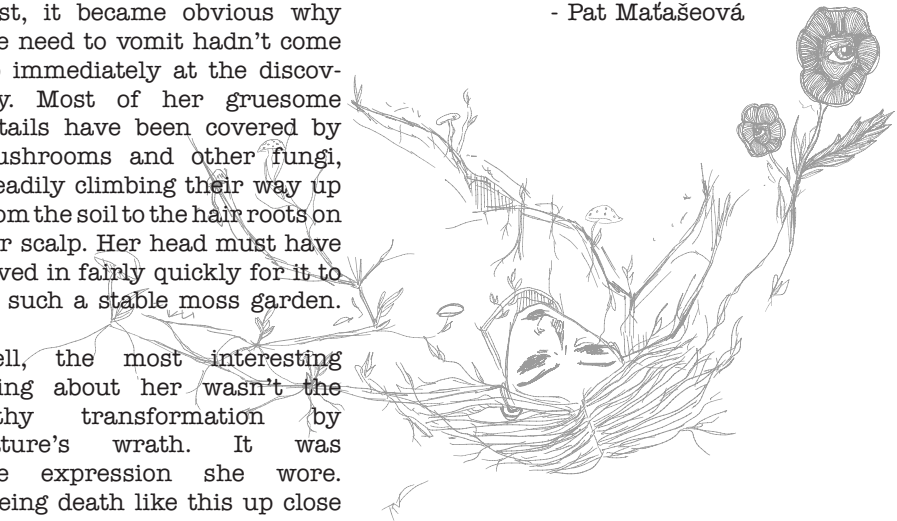
she was deep in thought and I became quite curious. It felt like I was examining her morality.

I crouched down to get to her level, leaned into get a better look.

And with the fungus slowly crawling up my calf,

I feel like I understand her already.

- Pat Maťaševová

2					3		7	9
	8					1		
9			2		6			8
				9		7		
	6	8				9	4	
		9		5				
5			4		2			3
		4					9	
8	3		1					4

“A wonderful fact to reflect upon, that every human creature is constituted to be that profound secret and mystery to every other.”

-Charles Dickens

What do you have
for exercise 18?

What exercise?

Exercise 18?

From the graded
homework?

The...

What?

